

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 13. марта

»Новоје Времја« које је отпочело излазити отворило је упис добровољних прилога за жртве у току револуције. У своме уводном чланку каже: Русија мистериозна и аутократска исчезла је чинећи место младој, слободној и демократској Русији.

Петроград, 13. марта

Сазнаје се да је царска гарда пришла револуционарном покрету. Сви кавкаски пукови приступили су такође покрету и упутили су једну депешу у којој су изразили верност и оданост великом кнезу Николају Николајевичу генералисиму руских војска. Они су бацили свуда дирљиве позиве да би потпомогли рад нове владе.

Париз, 13. марта.

Из Петрограда телеграфшу: Војници су организовали на фронту Рнге велики митинг. Посланици Думе држали су говоре позивајући војску да бди над Русијом, над слободом и да покаже непријатељу силу руског и рода који ће у будуће моћи показати вредност свих својих способности.

Говорници су акламовани. Митинг је одлучно једнодушно да дела све за одбрану отарбине.

Париз, 13. марта.

»Биржевија Вједомости« тврди да је ухапшен генерал Драчевски који је био неколико месеца префект полиције у Петрограду. Он је оптужен за утају 300.000 рубаља.

„Стратегијско“ повлачење

— Офанзива на Соми —

Последњи Савезнички принуђени силом виших успеси на Соми изазвали су силом околности коментаре од стране немачке штампе. Готово сви немачки листови потрудили су се, да англо-француско напредовање на западном фронту објасне потребним и веома пробитачним стратегијским повлачењем немачких армија. Доказујући ту тезу „Берлинер Тагеблат“ се позива на једну изјаву генерала Лудендорфа, којом се циља из скраћивање западног фронта ради предузимања решавајуће акције. „Фосише Цајтунг“ гледа у овом повлачењу васкрснуће идеје генерала Фалкенхајна о општем скраћивању свих фронта. А „Минхенер Нојесте Нахрихтен“ иду тако далеко, да предвиђају како „сада после овог стратегијског повлачења, немачке армије паралелно са сумаренском блокадом мора и океана могу брзо и сигурно извојевати коначну победу над многобројним непријатељима.“

Овако најугледнији немачки листови, меродавни за јавно мишљење Немачке, коментаришу повлачење немачке војске на обалама Соме. Они то чине

тврђују нашу поставку, као доказ за то могу нам послужити и саме изјаве немачких војних критичара, који су тврдили, да је линија немачког фронта на Соми неповредима и стабилна. Зар чувени мајор Морат није доказивао у „Берлинер Тагеблату“ незаузимаљивост Бапома и Пероне, које је окарактерисао као „тврђаве првога реда“ и као „јединствен грудобран против свих непријатељских напада“? Зар пуковник Гедке није у „Форверцу“ тврдио, да „западни фронт представља солидну базу операција за Немце и да никакви непријатељски напади не могу поколебати стабилност немачке линије“? Представници немачке војне критике доказивали су дакле, да је немачка линија на Соми неповредима, па ипак она је местимиче померена за читавих 30 километара.

Откуда то? Објашњење је давано у небројено прилика. Савезници држе чврсто у рукама надмоћност на западном фронту, не само у бројној снази, већ и у материјалу. Свака њихова досадашња офанзива на Соми донела је знатне стратегијске резултате. Исти је случај и са последњом, која је схваћена као припремна акција једне одлучне и опште офанзиве. Кад би немачки народ имао представу о пространству евакуисане територије, о знатним губицима немачких армија, о великој важности изгубљених положаја, он не би могао примити илузију, коју покушава да му наметне његова штампа. Он се налази под страшним теретом унутрашње кризе и очекује спасење са борбених фронта, где му указују ружичасте перспективе. Њега је спутала пруска организација и одржава га у заблудама, које су апсолутно нужне пангерманистима. Али, догађаји теку својим неминовним током, рат улази у последњу и решавајућу фазу, шансе прелазе потпуно на страну Савезнике и горко и тешко разочарење мора наступити за немачки народ.

Једнога дана сурова стварност мора себи прокрчити пута. Она ће избити на видело, ма какве се мере предузимале ради

њеног прикривања. Немачка штампа може и даље обмањивати јавно мишљење Немачке. Она може објашњавати губитак Битоља и Багдада и повлачење на западном фронту стратегијским потребама, може потцењивати важност рата са Сједињеним Државама и Кином, може с презрењем одбацити протесте свих неутралних народа — једнога дана тешка стварност ће збрисати све обмане и илузије. Немачки народ ће увидети страховиту заблуду онда, кад буде бачен пред ужасну провалију и кад свако спасење буде онемогућено. Тај час није више далеко. Сви фронтови почињу да се буде и ломе. Операције, које започињу, морају донети коначне резултате. Осетила се инстинктивно потреба да се по цену ма и највећих напора што пре заврши крвава војна и њен крај мора бити триумф Савезничког оружја. Целокупна политичка и војна ситуација довољна је гаранција за то.

Грчка штампа

»Неологос«: Према вестима из Атине, финансије деспотата налазе се у врло бедном стању. Плате државним чиновницима нису издате од јануара. А само официрске плате се издају врло уредно и без икаквог задоцњавања.

И баш у погледу официрских плата износи на своју одговорност следећа открића једно поверљиво лице које је припадало служби краљеве безбедности, и које је недавно стигло из Атине:

„Официрске плате већим делом издају се из благајнице немачке пропаганде. Сам сам видео и пратио поручника 1. пешачког пука Сперанцу кад је у колима ишао са шефом пропаганде Еслином код госпође Ипсиланта, краљева коњушара, код које се, као што је познато, налази благајница немачке пропаганде откако је удаљен барон Шенк. Пошто је добио потребну суму новаца, поручник Сперанца упути се у 1. пук, где је мало затим благајник издавао плате.

Из исте благајнице плаћа се и органима нарочите службе безбедности, по 120 драхми месечно, као и познатим официрима Валтечоту, Мавровуџоту, Петруцију, Скопену и т. д.“

(Доследно из броја 66.)

»Неа Алитија«: Из једне истраге коју смо извршили уверили смо се да солунски грађани нису никакву готовост показали да се снабду бирачким картама. Проверење ове чињенице ожалостило нас је много, и навело на суморне мисли. Народи праве буне да би дошли до грађанских права, а ми се овде одричемо својевољно, или боље из немарности, најдрагоценијег дара слободи.

Закон је одредио да ко се до одређеног рока не снабде бирачком картом, тај губи право да гласањем изражава своја политичка уверења. Више пута су преко новина објављивана званична саопштења којима се грађанима саветовало да нојуре са узимањем бирачких карата. Месец је готово протекао од како је овај посао почео и једва још месец дана остаје да он буде прекинут, а међутим још ништа није учињено.

А међутим општа је жеља била да се установе бирачке карте, као што је била општа и повика на злоупотребе које су учињене за време оба пређашња избора. Они кобни спискови, у којима су фиктивирали све бугарске комитације и све турске убице из Доксата и сви страни поданици наши суграђани, који су омогућавали да гласају и одсутни и мртви, ти спискови нису могли друкчије бити поправљени него бирачким картама, које смо пре две године ми препоручивали.

Зашто дакле сад Солунјани не иду да узму ове карте, кад оне чине крај бирачким злоупотреблама, и кад грађани без њих извесно губе своја грађанска права, — ствар коју је страшно и замислити?

У свима образованим земљама грађани носе у цепу своју бирачку карту. И та је књижица једна част, јер доказује да је тај грађанин частан човек и да зато ужива сва грађанска права. Противно пак доказује да је тај грађанин лишен бирачког права, према томе да је рђав грађанин, да не бисмо се послужили уобичајеном речи у таквим приликама. Похитајте дакле да се снабдете бирачком књижицом, ако не желите својом кривицом да на себе навучете надимак, који је употребљавао Платон. (Број 277.)

Под Луј.

»Велика Србија« прима огласе по умереној цени.

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

Француски коминике

Солун, 13. марта

Прекјуче су Бугари вршили напад са запаљивим течностима. Наше су трупе извршиле против напад и повратиле све ровове који су били евакуисани. Јуче је била артиљеријска борба са прекидима.

Француски коминике

Париз, 13. марта

У току претпрошле ноћи Французи су остварили нове успехе северно од Великог Серокура у правцу Сент-Кантена. Војници које су Французи заробили у току прекјучерашњег дана јесу из седам разних пукова. На источној обали Елсте француски су одреди осетно напредовали јужно од Шони где су се утврдили на положајима као и у области северно од Соасона.

Западно од Мезе Французи су извршили препад и заузели немачке ровове источно од шуме Маланкура. Источно од Мезе одбијен је немачки напад код Апремона.

Авијатика. — У току 11. марта авијатичар Ортоан оборно је шести немачки аероплан. Оборен је још један немачки апарат, у ваздушној борби у области Боафонтен. Немачки аероплани бацили су многе бомбе на Кале и Дункерк. У Калеу су две личности убијене.

Париз, 13. марта

(доцније)

Између Соме и Есна, Французи су наставили јуче офанзиву. Борба је била огорчена услед енергичног отпора Немаца. Али Французи разјарени услед пустошења које су Немци извршили, потисли су непријатеља који је претрпео озбиљне губитке. Између Соме и Оазе Французи су одбацили Немце с друге стране важног положаја Кастр-Есињи-Л-Гран кота 121. Одбијен је немачки напад на фронту Есињи-Пенеј. Јужно од Оазе француски су одреди продри на више места у шуми Куси и доспели су до ивице до Фонамбре и замка Куси. Немачке трупе које су ишле ка Фонамбре тучене су француским батеријама које су их разјуриле

и причиниле велике губитке. Северно од Соасона Французи су повећали своје добити и одбили два против-напада немачка на фронту Врењи-Марживал.

Енглески коминике

Лондон, 13. марта

Северно од друма Бапом — Камбре одбијен је усакшено непријатељски напад са бомбама. Ми смо побољшали наше положаје источно од Кроазија. У току претпрошле ноћи наши су одреди продри у непријатељске ровове северно-источно од Лоса, заробили више војника и запленили један митраљез. Један немачки одред продро је у наше ровове западно од Халиша, али је био одбијен. Заробљено је доста војника. Неколико наших војника фале.

Авијатика. — Јуче је била обострана активност авијатике. Наши су авијатичари бомбардовали две важне железничке станице иза непријатељских линија. Било је неколико ваздушних борби у току којих је оборено 8 немачких аероплана. Четири наша авијатика фале.

Руски коминике

Петроград, 13. марта

На западном фронту у области Мошеки Немци су нападали загушливим гасовима али нису постигли никакав резултат. На осталим секторима пушкарање и сукоби патрола. На кавкаском фронту у правцу Ханикизна наше су трупе потисле непријатеља са положаја Шез-Харира и са брда Сермиле. На осталом фронту пушкарање и активност извидница.

Италијански коминике

Рим, 13. марта

На падинама Сијера наше су трупе одбиле једну непријатељску извидницу. На горњем делу долине Висденле један непријатељски одред напао је изненада на наше положаје али је био убрзо одбијен. На фронту Јулианских Алпа, активност артиљерије наставила се јуче. Пало је неколико граната на Герицу које су проузроковале штету, жртава није било.

На Красу после јаког бомбардовања, непријатељ је извршио јак напад на наше ли-

није на сектору Лукати, али је био одбијен и разјурен, претрпевши велике губитке.

Нова савезничка линија

Лондон, 13. марта

Дописник »Морнинг Поста« у енглеском генералштабу у Француској телеграфише и каже да енглеске трупе држе терен који се пружа источно од Соме до Сент-Кантена и Камбрса и да су доспеле до железничке пруге Сент-Кантен-Роасел.

Нова освојена линија пролази преко села: Борастр, Нирти, Лиеравон, Лонгавен, Марке, Берне, Бовоа и Жермен.

Немци повлачећи се, разрушили су село Руи-л-Пти, близу Несля, које има 1600 лица. Немачка се артиљерија стара да заустави наше напредовање у области јужно од Пероне.

Сумарени

Париз, 13. марта

Ми смо званично демантовали вест да је француски торпиљер потопио у Марсељском пристаништу један француски сумарен кога је узео да је немачки подводни брод. Немци су нарочито приписали француској морини једну авантуру која се десила немачком сумареру У-23. Овај је незнањем потопио у северном мору немачки сумарен У-7.

Споразум и Грчка

— Држање атинске штампе —

Атинска штампа измислила је последњих дана читаву серију неморалних историја на рачун одељења француске војске, која заузимају неутралну зону. Те вести су већ више пута демантоване и апсурдност тих информација била је очевидна. Према томе овакве лажи атинске штампе не заслужују, да буду узете у обзир.

Једно француско одељење, које је продрило до Кипургио уверило се, да су ове клевете биле дело неког грчког жандармеријског официра, вице-директора полиције у том месту. Тај официр је ухапшен.

Осим тога, у начелству Кипургијском нађена је серија докумената, из којих се види, да су шефови банди били у односима са

грчким властима и да су им краљевско-грчке власти издавале наредбе.

Шеф банде Масио био је у вези са префектом од Трикало, шеф банде Каравитне снабдеван је од грчког начелства, шеф банде Трандафилакос био је потчињен краљевским грчким властима.

Десетина пушака предајата је само, да би се формално извршила наредба из Атине, која је тачно наглашавала, да се све пушке имају вратити. Ипак француске власти нашле су преко 500 пушака са 425.000 метака, од којих је извештан број типа дум—дум.

Немачка и Америка

Америка се налази у ратном стању.

Лондон, 13 марта

У Америци још траје јако гњев проузрокован торпиљирањем четири америчке лађе.

Поводом тога дописник »Дејли Телеграфа« у Вашингтону телеграфише:

»Американци се више не налазе дамас на иницијату рата него у ратном стању. Ако се мирно и хладнокрвно посматра садашња ситуација доћи ће се до закључка да ће ускоро Американци узети учешћа за пораз заједничког непријатеља и да ће резултат тога бити обавезна војна служба.

Амерички народ хоће да се брани. И поред држања неких људи душа америчког је народа донела одлуку.

Ми предвиђамо да ће немачка бестидност бити последњи акт дугачке драме која се је развијала до развоја, развој чији су карактер Немци увидели после увреде коју су нанели америчкој нацији.

»Морнинг Пост« је извештен из Вашингтона: Велики гњев влада у престоници, он ће се још више повећати када земља сазна како је била издата.

Рат је више извештан него икада сада када земља зна за перфидне снаге које делају, када је потребно да реши једном за свагда да ли су Сједињене Државе Немачке или Америчке, да ли је гледиште америчке владе у Вашингтону или у Берлину и да ли су чланови америч-

ког конгреса у служби Америке или Немачке.

Вест о торпиљирању учинила је непопуларним сенаторе који су својом опструкцијом спречили објављивање рата одмах.

НА СОМИ

Повлачење немачких трупа

Париз, 13. марта.

Хавасова Агенција саопштава: Повлачење немачких трупа, које у стопу гоне Англо-Французи наставља се. Напредовање Савезника знатно је, нарочито у центру, између дела ист. од Пероне и Шониа.

У току 11. марта Французи су заузели 20 нових села. Гоњење непријатеља наставља се. Операције се изводе енергично и с методом. Једна француска колона, која је пошла од Хама прешла је Рупи и приближила се Сент-Кантену, пошто је прешла 17. км. Наше трупе преше су Терњие, за 6 км. од Лафера. Ово је врло важно, јер је предео Терњиеа чвор железничке линије.

Немци су се повукли на фронту од преко 130 километара. Испод непријатељског гарма ослобођено је преко 200 кв. км., где има више вароши и преко 170 села.

Овом новом победом показана је најбоље лаж немачких листова, који су тврдили да су се операције вођене прошле године на Соми свршиле у немачку корист.

Дописници страних листова са одушевљењем описују радост и узбуђење ослобођеног становништва.

За Савезнике

Држање америчких Јевреја

Лондон, 13. марта

Јављају из Њујорка: Г. Оскар Штраус, бивши амбасадор Сједињених Држава у Паризу и један од најугледнијих представника јеврејске расе у Америци упутио је француском амбасадору у Вашингтону г. Жисрану писмо у коме протествује против распрострањеног мишљења, да су симпатије америчких Јевреја поглавито на страни Аустро-Немаца. Пошто је навео имена најугледнијих Јевреја у банкарским, индустријским, новинарским круговима који су стално сав свој утицај зала-

својој команди у Микри...

* * *

У другој половини септембра месеца, на положајима око Неготина, дошао је наш III позив, да смени неке из I поз. Пук, у коме је Димитрије био, посео је положаје на Балеју. То је она коса, јужно од Неготине, која се, преко Братујевца, ман. Букова, Бадњева савија полукружно око Неготине. То су положаји за одбрану Неготине.

Повлачење нашег III. поз. са Текије; смена првог позива са Тимока, ослабило је наш фронт према Бугарима и Аустријанцима. Аустријанци су прешли Дунав код Текије, а Бугари Тимок код Вељкова и заузели вис изнад балејских пивница. То је било 8. октобра 1915. год.

Кад сам ја, 10. октобра пом. год. изашао на балејске поло-

Ф Е Л Т О Н

Пред обећаном земљом

К'о пред вратницама старогa Канана
Стоји један народ, после искушења,
Озбиљан к'о кедар свештеног Ливана
И смирен к'о верни у велика бдења.

У очима му се рађа и огледа
Низ градова древних, мора и врлети
И траг тешких брига чело исповеда,
А усница чудно опрашта и прети.

Под челичним шлемом подочница игра.
Каменит и леден ка северу слукти.
Прсти му се грче као канџе тигра,
А крв скрива жељу да огањ разбукти.

Патњама окупан, са библиском вером,
Спрема да повељом попрсје украси,
Писану крвавим и гвозденим пером,
Оном који му је прогрушао власи,

Да пољупцем братским смртно га целива.

Загрљајем да га открива од студи
И да га успава сном што боле скрива:
Да заспи и да се нигда не пробуди.

Он чека, јер куца час великих дана.
Он, ког нису могли ударци да сможде,
Ни укочи коса мразева и слана,
К'о пред вратницама древногa Канана
Устремљен и спреман глас твој чека, Војде!

М. Бојић.

Б. Лазаревић.

ИЗ РОПСТВА

Димитрије С. Јовановић, зем. је из Мокрања, ср. неготинског, окр. крајинског. Он је обвезник нашег пука III поз. Приликом нашег повлачења, као рањен, заробљен је од Немаца у Куршумлији — 4. новембра 1915. године.

Ја сам га познавао. Видео

сам га 10. октобра 1915. год. у рову, на положајима Балеја, код Неготине.

Пре неки дан видео сам га опет у Солуну. Он ми рече, да је био заробљен и да је успео да, преко Холандије, побегне.

Дошао је у Солун 1-ог фебруара 1917. године и јавно се

Савезнике, г. Штраус доде: Ситуација се може у кратко изнети са тврђењем, да је огромна већина америчких Јевреја, као и америчког народа уз Савезнике.

Битољу

Поводом смрти г-ђе Харлеј На одлуку битољског општинског одбора поводом мученичке смрти пок. Госпође Харлеј, која је, као што смо раније јавили, телеграфски достављена преко г. Грејга, енглеског конзула, председник општине града Битоља добио је следећа два одговора:

1. У одговор на Вашу депешу од 25. фебруара наређено ми је да Вас замолим, да примите и доставите општинском одбору и грађанима Битоља топлу благодарност од стране Генерала Команданта Енглеских Трупа на овом фронту на симпатичној резолуцији приликом смрти Госпође Харлеј, која је била тумач осећања свију Енглеза према њиховим храбрим Савезницима Србија.

Ваша резолуција достављена је одмах Енглеској Влади.

2. Оваквим сам да Вас известим, да Влада Њ. В. Краља Велике Британије, танута Вашом депешом од фебруара приликом смрти Госпође Харлеј, моли Вас да примите и саопштите општинском одбору, као и целокупном битољском Грађанству, њену топлу захвалност на иницијативи и симпатичним речима, којима је она дубоко дирнута.

Грејг, енглески вице конзул у Битољу.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Шингај. — Откривене су на непријатељским лађама бомбе, које су биле намењене да баце у ваздух интерниране аустро-немачке лађе у кинеским пристаништима.

Париз. — Из Њу Јорка јављају: Јавно мишљење је јако опорчено вандализмом Немаца у повлачењу. С друге стране влада жели да се изгласају законски пројекти који се односе на шпијунажу.

Атина. — Влада спрема одговор на последњу ноту генерала

Кобу-а која се односи на пушке које су нађене у неутралној зони. Влада изјављује да су ове пушке сакупљене према последњем циркулару поводом разоружања становништва. У одговору влада одриче да постоје официри у поменутој зони.

Атина. — Јак земљотрес у северном Епиру разрушио је многе куће.

Париз. — Г. Рибо изјавио је у Парламенту да последње по-

беде савезничке на западном фронту отпочињу рат и да су савезници у последњој фази непријатељства веће оптимисте него у почетку.

Атина. — Седнице комисије која ће одређивати Венизелистима оштете почињу данас.

Атина. — Префект из Кожане званично демантује вест агенције Радио да се између убијених комитета налазе и официри.

Дневне вести

Помоћ Српског Потпорног Фонда.

Поводом еномадашњег бомбардовања Битоља тамо је отишао представник Српског Потпорног Фонда из Лондона г. Форд, те покривачима и другим потребним стварима помогао нарочито породице које су услед пожара тренутно остале без огњишта и игде ичега.

Американска помоћ.

Госпођица Мари Матеус, управитељица школе америчанске мисије у Битољу, поред ранијих поклона за битољску грађанску болницу, у рубљу и завојном материјалу, поново је предала окружном начелнику већу количину рубља и њебади за потребе пострадалих грађана.

Зверства се настављају.

Бугари и даље бомбардују без милости отворену варош Битољ. За последњих пет дана изабацили су 1105 граната малом тежега калибра и 19 бомба вероплана. Жртве су многе: погинуло 13 људи, махом старца, 10 жена и 6 деце; рањено 17 људи, 16 жена, 18 деце. Поручено 274 куће. А да би своје зверство према граду Битољу и његовом становништву што јаче испојили отпочели су бомбардовати и запаљивим гранатама, које су произзеле пожаре и уништиле 12 кућа и сав камештај. Штете су огромне.

Америка за савезнике.

Из Лондона јављају: „Ворлд“ сазнаје из Вашингтона да у кабинету превлађује мишљење да се напор Савезника не помаже војнички, одашилући америчке снаге које ће кооперисати са савезничким војскама против Немачке.

Америчка влада жели помоћи

Споразум са набављањем муниције, хране и ратне опреме.

Вест, да ће Конгрес на изванредној седници, одобрити право председнику Вилсону да понуди Савезницима кредит од 5 милијарди долара, примљена је врло повољно у Сједињеним Државама.

Немци у Турској.

Из Женева јављају: Према информацијама из сигурног извора велики ефектив немачке војске посећше Цариград и околину. Утврђене линије код Чаталце држаће пруске трупе. Целокупна снага ће од прилике бити 60.000 људи са многобројном артиљеријом.

Војне немачке власти које су прави господари Цариграда извршиће важне радове око успостављања артиљерије.

Бугарски патриотизам.

Како доноси Камбана, чланови софијске комисије (општински одбор) Емануил Начев и Попов проверили су више од педесет хиљада лева.

Казне у Београду.

Како јављају «Београдске Новине» кажњена је са 2000 круна Регина Лустиг, или са 100 дана затвора, што је продавала саловске бомбоне по 20 круна килограм место по 12 круна, како је то прописала власт.

Оскудице у Софији.

Работически Весник јавља да је више од десет дана, како Софијанци немају меса, јер су се месари картелисали да га не продају више по цени која им се одређује.

Позивају се.

Да се јаве канцеларији Влад-Комесара у Солуну: г. Лаза

Трлковић, директор гимназије, Милован Љ. Аранђ. — Пачу чиновник ради извесног саопштења по акту бр. 858.869.

На знање.

Извештајни Биро Српског Црв. Крста у Женеви, моли сва она лица која рекламирају своје новчане пошиљке, да рекламације подносе ојој установи код које су новац уплатили.

Само на овај начин извршена рекламација даће брзи и повољан резултат.

Обавештајни Биро.

Канцеларија Обавештајног Бироа Српског Црвеног Крста у Солуну од 15. ов. мес. преселиће се у улици Филипову бр. 128.

Зграда Бироа је на десном углу Филипове улице, где је сеце Палеологова, која је уједно везује са Игњатијевом улицом.

На улазу из Игњатијеве улице у Палеологову биће стављене таблице, које ће служити публици као путоказ.

Читуља.

Давид Кариф нар. посланик, извештава своје пријатеље и познанике, да је Јануара м. ове год. преминуо у Африци, од задобивених рана на бојном пољу † Живан Цветковић, син Владимира Цветковића из Лужнице среза крагујевачког.

Траже се.

Траже се два млађина за ајн-лепере. Плата врло добра. Обратити се уредништву нашег листа.

Да се јаве.

Ниже именована лица позивају се да изволе предстати Финансијској Делегацији ради пријема новца: гђа Мара, пешад. пуковника с. Драгољуба Михаиловића, по акту 9196, Ђорђе Бабић с. тумач код енглеских лекара у ср. радовишком, по акту 9183, Живка В. Радивојевића војног чиновника, по акту 9186.

Да јаве Царинској Делегацији у Солуну, улица Булгароктон бр. 35, своје тачне адресе: Будимир Шутић, Влада Н. Станковић, Владислав Глишић, Десимир Радојчић, Јанко Јанковић, Милутин Т. Поповић, Милан Јоцић, Милан Првуловић, Милорад Станић, Нићифор Пивљакловић, Паута Миладиновић, Стеван Рафајловић, Светислав Антоновић Тодор Станковић, царински чиновник двојних редова..

Спровођали су их немачки коњаници. Према заробљеницима ови су се брутално понашали. За најмање ситнице тукли су корбачима. Гладни војници тражили су, пролазећи кроз села, хлеб од мештана. Зато су били бијели — на њих је и пуцано. Кроз Варварин убили су Немци једну жену која је хтела дати војнику комад хлеба.

Половина заробљеника ишла је боса по снегу и мразу. За девет дана, колико су путовали од Куршумлије до Смедерева добили су сваки три црна леба. У Крушевцу дата им је по једна конзерва.

Голи, боси, гладни — они су путем, од болести и изнурености падали. Ко од њих апсолутно није могао даље, тај је о-

новници и Милосав Милојевић, пређашњи царин. чиновник а сада кондуктер поште, ко је на Крфу да се јави Царинској Управи.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај: — Солун, 13. марта. 12. марта ништа важно.

Руски покрет

Петроград, 13. марта Говори се, да ће Зимска Палата послужити за седнице Уставотворне Скупштине. Руски листови, који су почели опет излазити пишу са највећим одушевљењем о новом режиму и додају, да је стари режим постао позорна Савезницима.

Један чиновник Министар. Спољ. Послова, у пратњи једног официра посетио је стране амбасадоре у Петрограду и питао их да ли имају какву жалбу поводом последњих догађаја. Министри су захвалили и уверавали, да на против немају да учине никакву примедбу.

Петроград, 13. марта.

Влада је упутила апел којим бодри војску да одржи нетакнуту своју снагу, солидарност и дисциплину и да учини све могуће да рат настави до победничког краја, који је једино средство за унутрашњу реорганизацију.

Руски министар војни забранио је шефовима војних јединица, да војницима говоре »ти« и да им упућују унижавајуће изразе.

Једна група посланика Думе отићиће ускоро на фронт, да обасни војсци последње догађаје.

Сен-Кантен

Лондон, 13. марта Сен-Кантен је угрожен британским и француским трупама.

Губитак Сен-Кантена угрожава повлачење непријатеља. Пац вароши створио би нечувене тешкоће за немачко снабдевање у пределима Лаона и Ремса.

Не рекосмо један другом ништа о ситуацији. Осећали смо и ми, као и сви војници, да су нам часови избројани. Неготина се мора напустити данас, сутра. Ово је овде само заштитница повлачења..

Наћох коња, кога сам приближио рововима, оставио у један шумарак. Сиђох у Неготину..

Ноћас, а најдаље сутра, напустићемо Неготину — казах моме пријатељу, начелнику окр. крајинског Дру Бошковићу..

Сутрадан, 11. октобра, у 11. сах. пре подне, ја сам на коњу напустио Неготину. У 2 сах. по подне Бугари су ушли у варош.

Наш трећи позив повлачио се са Балеја, под борбом, без артиљер. заштите. Борба је почела у зору око 5 сахати. Том приликом рањен је Димитрије.

Као остали лакши рањеници, и он се повлачио заједно са војском и болницама све до Куршумлије. Од Куршумлије није могао даље. Ту, у једној кућици ван вароши, нашли су га Немци и заробили. Рекли смо — то је било 4. новембра 1915. год.

Са осталим заробљеницима, лакше рањеним, обвезницима и грађанима од 15-те до 60-те године, Димитрије је, под јаком страхом, теран за Смедерево.

У партијама, по 1.000—2.000 људи, спровођене су колоне преко Крушевца, Јагодине за Смедерево. Уз пут су ноге и нове групе придолазиле.

До Смедерева путовало се пешке, 9 дана. Време је било врло рђаво: Киша, снег, лапавица. Пут врло тежак услед великог блата. Без обзира на рђав пут, заробљеници су морали ићи у

стајао на путу да скалпе. Многи је јадник на путу умро, јер путеви беху само за војску. Мештанин се слабо виђао на друму. Сваки је, затворен у кућу, остао дома, или је под стражом радío на справци путева..

Велики број кућа, по селима, близу друмова порушен је. Каменом, циглом и ћерамидама од порушених домова, насипани су друмови где у близини није било шљунка и песка. Дрвенарију су употребљавали за гориво.

За паре се није могло ништа купити.

Четрнаестог новембра стигли су у Смедерево. Ту су били затворени 7 дана у Граду. Храну су добијали сваки по једну осмину хлеба и чашу куваног кукуруза на дан. Без одела, боси — ту су у Смедеревском Граду многи помрли.

— Наставиће се —

Новe књиге

У ПРВОЈ ПРОДАВНИЦИ СРП.
КЊИГА

М. Ристивојевића
У СОЛУНУ

улица Ники бр. 35., на кеју уз
ресторан „Београд“

Могу се добити:

Српске књиге:

- »На Помолу«, 1'50.
- »Са српског фронта«, 0'50.
- »Косово српске нар. песме« 1'—
- »Сећање на отаџбину« 1'—
- »Српске ратне песме« 1'—
- »Тешко ли је робљу робова-
ње« 0'30
- »Спомен мишарске победе« 0'30
- »Српска Читанка Ружа« 1'50
- »Српска Читанка Цвеће« 0'70
- »Беседе Игумана Методија« 0'50
- »Антихрист истинито прорица-
ње у 1600 г.« 0'30.

Српски Календари

РЕЧНИЦИ СТЕВОВИЋА:

- Српско-француски
- Француско-српски
- Срп.-франц. и Франц.-срп. по-
везани уједно.
- Цепни фотографисани франц.-
српски.
- Речници за почетнике
- Први корак к франц. језику
- Србин у Француској
- Најпотребнији разговори франц.-
српски
- Најпотребнији разговори тали-
јански.

Ишле су из штампе и пу-
штене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од В. Ла-
заревиха. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипића
Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову
1389. год. у народним песмама.
Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 1'50 д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л.
Бркића, новинара, у уредништ-
ву »Велике Србије« у Солуну,
на чију се адресу треба обра-
ћати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића ца-
риника, на служби при Финан-
сијској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књиг-
а уз ресторацију »Београд« у
Солуну;

4) На фронту овлашће је г.
М. Богдановић, фотограф, да
скупља претплату и врши по-
ручишине.

Част нам је ставити до знања српској војсци и
српској публици, да смо у Солуну, морско приста-
ниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ

„БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито четврт-
ком и недељом сарма од кисела купуса и недељом
српска гибаница. Сваког дана купус кисео или подва-
рак од рибанца.

Потрудили смо се и набавили чиста природна
вина талијанска, француска и грчка а такође и фран-
цуски и грчки коњак.

За сваки дан: ћевапчићи, гулаш, ћулбастија, пик-
тије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.
Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.
Препоручујући се српској војсци и публици мо-
лимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатер.

Част ми је известити поштовану српску публи-
ку, да сам од 1. фебр. ове год. понова узео под закуп

Гранд хотел „Шар“

који се налази у центру вароши Солуна, у улици и кварту
Коломбо, у близини трамвајске пруге

Хотел има 25 соба, које одговарају свима хиги-
јенским условима, добро електрично осветлење, два
велика салона за пријем и одмор и једну терасу са изгле-
дом на море. — Хотел је изнова реновиран и потпуно
снабдевен са новим намештајем, чистота примерна.

Нарочито се препоручује г. г. српским официри-
ма, чиновницима и трговцима.

С поштовањем,

Петар Д. Парлић и Комп.

хотелијер.

ГОСПОДО!

Препоручујемо Вам да и
даље пушите само цигарете
из прве и највеће фабрике
цигарета

„САЛОНИКА“

Каиро - Александрија --- Солун

Најбоље и најкусније ци-
гарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом
на изложби у Филадельфији

На продају у свима дуванци-
ницама, нарочито „Миродато“ и
дуван за луле.

Париска хируршка зубна клиника
Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички
радови извршују се у кратком
року и најсолидније.

СОЛУН, улнца Птолемеон 37, угао
||| улице Венивелос 97.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апе-
теци ул. Фрик бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у
своје стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром
краља Константина.

Поткожна убрзгивања Неокатварзана као и новог француског препарата
»Галил« противу сифилиса.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1'---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50

Српско Трговачко Друштво А. Д. СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швај-
царску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама
поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има
новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе
и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.